

Ha kipusztulnak fajok, meg lehet őket menteni

Noé bárkája, növényeknek

Nemzetközi hálózat alakul vadon élő növények megőrzésére. Mondhatni: modernkori Noé bárkája, növényeknek. Ha váratlan környezeti katasztrófa miatt növényfajok kipusztulnának – regenerálni lehetne az állományt. A magbankhálózat létrehozásában a szegedi fűvészkertnek is jelentős szerepe van.

Fontos a bioszférát a mai állapotában megőrizni – ezen belül a növényfajokat is. Az élet fennmaradásához szükséges oxigént, a káros anyagoktól mentes vizet a növényvilág biztosítja – mondja Mihalik Erzsébet, az SZTE növénytan tanszékének vezetője, a fűvészkert igazgatója. A növények nélkülözhetetlen nyersanyagokat, gyógyszeripari alapanyagokat biztosítanak. Ez a jövőben is egyre inkább így lesz – ugyanakkor szinte napról napra pusztulnak ki növényfajok például az esőerdők irtása révén, még fölfedezésük előtt. Azok közül is nagyon sok veszélyeztetett – itt, Európában –, melyek nem is olyan régen még ál-

talánosan elterjedtek voltak, és senki nem gondolt arra: valaha is kipusztulás fenyegetheti őket.

Éppen ezért nagyon fontos a növényeket megőrizni – hívja föl a figyelmet a fűvészkert-igazgató, annak kapcsán, hogy a napokban ötvenhat ország biológusai tanácskoznak Egerben a biológiai sokféleség fennmarthatóságáról; a résztvevők közt a szegedi fűvészkert is szerepel. Alakul egy európai uniós szervezet, az Európai Természetes Magbank Hálózat (Ensconet), mely célul tűzte ki az összes létező, európai vadon élő növényfaj magvainak, illetve egyéb szaporítószerveinek, például spóra összegyűjtését, tárolását. – Ennek megvalósítása biztosítékot jelent arra: ha például váratlan környezeti katasztrófa, vagy bármely egyéb ok miatt kipusztulnának növények, regenerálni lehessen a fenyegetett fajokat – mutat rá a tanszékvezető-fűvészkertigazgató. Persze az, hogy az adott magot egyszer begyűjtöttük, nem jelenti azt: az idők végezetéig föl-

het használni. Időről időre „frissíteni” kell a készletet, elvégezni a vele kapcsolatos, szükséges munkákat. Mindebben a botanikus kertek óriási segítséget nyújthatnak a hálózatnak. Hiszen hatalmas tapasztalattal rendelkezik a legkülönbözőbb, vadon élő – elsősorban az adott régióban jelenlévő – növényfajok fennmaradásában, szaporításában.

F. CS.

SZEGED AZ ÉLEN

A konzorciumba – melynek keretében az Ensconet létrejött – minden ország egy-egy szakembert delegál. E szakember Magyarország esetében Radvánszky Antal, a szegedi fűvészkert munkatársa. Hogy az országot a szegedi botanikus kert képviseli, az intézmény tudományos munkájának nemzetközi elismerését is jelenti. S azt, hogy első kézből juthatnak az információk a modernkori „Noé bárkájával” kapcsolatban Szegedre.

FIZETETT POLITIKAI HIRDETÉS

Miért kell megtenni, ha fáj?

A baloldali kormány az elmúlt években számos szociális intézkedést hozott. Jelentősen emelkedett a közalkalmazottak fizetése és a nyugdíj, adómentessé vált a minimálbér, felgyorsult az autópálya-építés, miközben csökkentek az adók és a járulékok. De most elértük a határt: a további költségek az ország jövőjét sodorná veszélybe. Meg kell tehát tennünk azt, aminek senki sem örül: egy időre vissza kell fogni a reálbérek növekedését.

Ahhoz, hogy az utolsó centig el tudjuk hozni a nekünk járó pénzt Brüsszelből, először egyensúlyt kell teremtenünk a költségvetésben; és hogy azután ezt a rengeteg pénzt ne egy lyukas zsákba öntsük, alapvető reformokat kell végrehajtánunk. Csak így kezdődhetnek meg a fejlesztések, az út-, kórház- és iskolaépítések, a munkahelyteremtés, a vasút korszerűsítése – csak így jöhet létre egy Új Magyarország. Egészségünk érdekében akkor is beoltatjuk magunkat, ha tudjuk, hogy az injekció kicsit fáj. És most az ország egészsége a tét.

Ha szeretné megismerni az Új egyensúly program okait és céljait, látogasson el a honlapra vagy hívja a kék számot!

Ezért.

www.ezert.hu ■ 06 40 33 44 55

KÖZÖS JÖVŐNKÉRT

Fékezett habzású folyó

Régebben a Maros habzott, most a Rába – regisztrálhatjuk a Verespatak ügyében hétfőn tartandó közmeghallgatás, illetve a víz világhete kapcsán. Még sokan emlékezhetnek arra, évtizedekkel ezelőttről: a Maroson nagy, szinte kemény habcsomók úsztak le időről időre, olyan volt a víz, mint a tejszínes kakaó, csak nagyságrendekkel gusztustalanabb. A halak, bár ehetők voltak, határozottan vegyi mellékízzel rendelkeztek (az lehetett az a sokat emlegetett fenolíz?), erre én konkrétan a süllő, garda, laposkeszeg viszonylatban emlékszem – mások nyilván más halakkal kapcsolatban is. Azóta a mellékíz, mint mondják, megszűnt, habzást sem észlelmi, legalábbis egészen fékezett habzású lett a folyó, egy fölmérés pedig kimutatta: magyar, illetve német bucó, selymes durbincs, sújtásos kűsz is él a Marosban, márpedig ezek nem igazán szennyezésbarát halfajok. Mondhatni: a szennyezésmentes vizet kedvelik. A Maros eszerint elég tiszta, s lehet, hogy magyarországi szakasza még tisztább, mint a felső, mert erre felé már nagyobb víztömeggel rendelkezik, több vízben jobban fölhalmozódik a szenny, és a folyó örvényes-gyors sodrásából adódóan sok oxigén jut a vízbe, s az oxigén elősegíti a szennyanyagok megsemmisítését. Már azokat, melyek megsemmisíthetők. (Kérdés persze, mi lett annak az emberi lábnak a sorsa, amit ismerősöm észlelt tavaly a felső folyás táján, örvényben forogni, s talán egy ember is tartozott hozzá, az azonban nem látszott a zavaros vízben. Egy idő után nyilván megették a harcsák, márnák, rákok.)

De térjünk vissza a habzásához, amely már múlt időben frándósok víz lefolyt azóta a Maroson, mikor még habzott a víz. Újabban műanyag flakonok érkeznek, ez egy kategóriával jobb: a flakon rondának ugyan kiemelten ronda, viszont nem oldódik, így a szennyezés nem kémiai, csak esztétikai. Tehát a Maros helyzete jobb, mint a Rábáé. Az unióban sem veszik olyan komolyan a szennyezést?! Elég lesújtó kilátás, ha tudjuk: a folyóvíz olyan, beleeresztenek valamit, párszáz kilométerrel följebb, az megjelenik nemsokára lent is. És bizonyos szennyezéstípusok illetve -nagyságrend esetén nem segít a gyors sodrás, a sok oxigén. Jobb nem gondolni arra, mi lesz, ha Verespataknál megépül a ciántározó, és gátját elmossa a víz.

FARKAS CSABA

Tanulmányi és információs központ, Szeged

Közmeghallgatás Verespatak-ügyben

A tervezett verespataki aranybánya-beruházással kapcsolatban tartanak közmeghallgatást hétfőn délután 4-től Szegeden, az egyetlen tanulmányi és információs központjában.

A Magyar Természetvédők Szövetsége, a Greenpeace, a Védegylet, és a Csemete egy újabb ciánmérgezés elkerülése és Verespatak megmentés érdekében a lakosság aktív részvételét kéri a közmeghallgatáson. Mint emlékeztet: a hat évvel ezelőtti, nagybányai ciánmérgezés következtében szinte teljesen megsemmisült a Tisza élővilága. A károkkért máig nem fizetett kártérítést az ausztrál-román vegyesvállalat. Az eset után a fű-

getlen nemzetközi szakértői bizottságok félszáz lehetséges mérgezési veszélyforrást azonosítottak a Tisza romániai vízgyűjtő területén. Ezek közül azóta egyetlen sem szűnt meg – viszont új veszélyforrás létesítése került szóba Verespatakon. Ez a hat évvel ezelőttinél negyvenszer nagyobb szennyezést okozhat.

A WWF (Világ Természetvédelmi Alap) természetvédelmi szervezet az e napokra szervezett víz világhét kapcsán föl hívja a figyelmet: a szennyeztelen vizek mennyisége ugrásszerűen csökken, és ha ez a tendencia nem változik meg, a vízhiány a Föld legnagyobb problémái közé fog tartozni, a nem is olyan távoli jövőben.

Rosszul fordították a bolygóról szóló információt

Vaklármán alapul a Mars-őrület

Lánclevél terjed az interneten, amely augusztus 27-ére ígéri, hogy „a Mars akkorán fog látszani, mint a Hold...” Mindez nem szenzáció, hanem vakláрма – mondja Szathmáry Károly csillagász. Idén valóban lesz Mars-közelség, de október végén.

Rendkívüli csillagászati látványosságot ígér egy, a számítógépes világhálón viharos gyorsasággal terjedő levél. A „villámposztán” érkező üzenet szerint „Ebben a hónapban, a Föld és a Mars olyan mértékben közelíti meg egymást, amire még nem volt példa az emberiség történelme során. Legközelebb talán 2287-ben lesz ismét ilyen közel a Mars! A két bolygó közti távolság augusztus 27-én lesz a legkisebb, amikor is szabad szemmel nézve a Mars ugyanakkorán látszik majd, mint a telihold!...”

Rosszul fordították a Mars 2003. augusztus 27-i nagy földközelségéről szóló információt, illetve az évszámot elhagyva ideinek tüntették föl a jelenséget – adja meg a világhálón terjedő dezinformáció lehetséges okát a Magyar Csillagászati Egyesület www.mcse.hu című honlapján olvasható cikk. Az írásra Szathmáry Károly szegedi csillagász hívta föl figyelmünket, mikor a szenzációs pillanat helyi megfigyelési lehetőségéről kérdeztük volna. Így tudtuk meg, s most közzétesszük: „A Mars olyannyira nincs mostanában földközelségben, hogy észlelésére gondolni sem érdemes. A következő hónapokban a Naphoz való látszólagos közelsége miatt nem figyelhető meg, október 23-án pedig együttállásba kerül a Nappal. Decemberben a hajnali égen ismét meg lehet keresni, azonban következő nagy földközelségére, amikor komolyabb amatőrátvácsoval megpillanthatjuk egyes felszíni részleteit is, 2007 végéig kell várunk.”

Ez nem szenzáció, de igaz.

Ú. I.